

1980. AASTA ARHEOLOOGILISTE VÄLITÖÖDE TULEMUSI

Koostanud J. Selirand

NLKP Keskkomitee aruandes partei 26. kongressile rõhutas L. Brežnev, et teadus peab aitama lahendada rahvamajanduse võtmeküsimusi. Nõukogude Eesti arheoloogide suuremad välitööd 10. viisaastaku viimasel aastal (Tallinnas Lasnamäel, Olustveres, Padal, Kuusalus) olid otseselt seotud rahvamajanduse vajadustega — ulatuslike töödega elamuehituses, põllumajanduses ja liiklusteede väljaarendamises.

Arheoloogilised ekspeditsioonid 1980. aastal. — Археологические экспедиции 1980 года. — Archäologische Expeditionen 1980.

1980. aastal tehti Eestis arheoloogilisi kaevamisi 23 kohas. ENSV TA Ajaloo Instituudi uurimisobjektid olid neoliitilised asulakohad Kõnnus (kaardil nr. 1, Kingissepa rajoon, kaevamiste juhataja L. Jaanits) ja Kudrukülas (koos Narva Linnamuuseumiga; 13, K. Jaanits), muistsed Tallinnas Lasnamäel (koos Tallinna Linna RSN Täitevkomiteega; 5, V. Lõugas), varase metalliaja kivilalme Muuksis (9, Harju raj., T. Moora), muistsed põllukivihunnikud Sarapikul (10, Rakvere raj., T. Moora), I aastatuhande teise poole kääbastikud Rõsna-Saarel (19, Põlva raj., M. Aun) ja Süvahavval (18, Põlva raj., S. Laul), II aastatuhande alguse kääbastikud Siksalis (20, Võru raj., S. Laul) ja Jõugal (14, Kohtla-Järve raj., P. Ligi), linnused Varbolas (4, Rapla raj., J. Selirand ja E. Tõnisson), Padal (11, Rakvere raj., T. Tamla) ja Purtses (12, Kohtla-Järve raj.,

T. Tamla), noorema rauaaja asula Olustveres (23, Viljandi raj., A. Lavi, M. Laul, V. Sokolovski) ning külakalmistud Otepääl (21, Valga raj., A. Molvõgin) ja Voorekülas (17, Põlva raj., M. Aun). ENSV Riiklik Ajaloomuuseum kaevas Linnamäe (Linnamaa) kalmel (2, Pärnu raj., M. Mandel), Tallinna Linnamuuseum Proosa (Saha-Loo) kalmeväljal (7, Harju raj., K. Deemant), ENSV Kultuuriministeeriumi Muuseumide ja Kultuurimälestiste Teaduslik-Metoodiline Nõukogu Tartu linnusel (koos Tartu Linnamuuseumiga; 15, A. Mäesalu) ja Kuusalu noorema rauaaja asulakohal (8, Harju raj., A. Kraut). Keskaegseid arhitektuurimälestisi kaevas Kultuurimälestiste Riiklik Projekteerimise Instituut Tallinnas Pirital (6, J. Tamm), Viljandis ja Pärnus (22, 3, U. Selirand) ning Tartus (16, R. Metsallik). Alljärgnevas on antud lühiülevaade 10 ekspeditsiooni tulemustest.

ИТОГИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ПОЛЕВЫХ РАБОТ 1980 ГОДА

Составитель Ю. Селиранд

В отчетном докладе ЦК КПСС на XXVI съезде партии Л. И. Брежнев подчеркнул, что наука должна помогать решению ключевых вопросов народного хозяйства. Более объемные полевые исследования археологов Советской Эстонии в последнем году X пятилетки (Ласнамяги в Таллине, Олуствере, Пада, Куусалу) были связаны с задачами народного хозяйства — с обширными работами в домостроительстве, в сельском хозяйстве и в строительстве дорог.

В 1980 г. на территории Эстонской ССР археологические раскопки велись в 23 местах. Объектами исследований Института истории АН ЭССР были неолитические поселения в Кынну (на карте 1, Кингисепский р-н, руководитель раскопок Л. Янитс) и Кудрукюла (совместно с Нарвским городским музеем; 13, К. Янитс), археологические памятники на территории Ласнамяги в Таллине (совместно с Исполкомом СНД г. Таллина, 5, В. Лыугас), каменный могильник периода раннего металла в Муукси (9, Харьбюский р-н, Т. Моора), древние каменные кучи в Сарапику (10, Раквереский р-н, Т. Моора), курганные могильники второй половины I тыс. н.э. в Рысна-Сааре (19, Пылваский р-н, М. Аун) и Сювахавва (18, Пылваский р-н, С. Лаул), курганные могильники начала II тыс. н.э. в Сиксали (20, Вырусский р-н, С. Лаул) и Йыуга (14, Кохтла-Ярвеский р-н, П. Лиги), городища Варбола (4, Раплаский р-н, Ю. Селиранд и Э. Тыниссон), Пада (11, Раквереский р-н, Т. Тамла) и Пуртсе (12, Кохтла-Ярвеский р-н, Т. Тамла), поселение позднего железного века в Олуствере (23, Вильяндиский р-н, А. Лави, М. Лаул, В. Соколовский), а также средневековые деревенские могильники в Отепя (16, Валгаский р-н, А. Молвыгин) и Воорекюла (17, Пылваский р-н, М. Аун). Государственный исторический музей ЭССР проводил раскопки могильника в Линнамяэ (Линнамаа; 2, Пярнуский р-н, М. Мандель), Таллинский городской музей — каменного могильника в Прооза (Саха-Лоо; 7, Харьбюский р-н, К. Деэмант), Научно-методический совет музеев и памятников культуры Министерства культуры ЭССР — на городище Тарту (совместно с Тартуским городским музеем; 15, А. Мясалу) и на поселении позднего железного века в Куусалу (8, Харьбюский р-н, А. Краут), Государственный инсти-

тут по проектированию культурных памятников — на местах средневековых архитектурных памятников в Таллине (Пирита; 6, Я. Тамм), Вильянди, Пярну (22, 3, У. Селиранд) и Тарту (16, Р. Метсаллик). Настоящая публикация содержит итоги работ 10 экспедиций.

RESULTATE DER ARCHÄOLOGISCHEN FELDPARBEITEN VON 1980

Zusammengestellt von J. Selirand

Im Bericht des Zentralkomitees der KPdSU betonte L. I. Breshnew, daß die Wissenschaft die Schlüsselprobleme der Volkswirtschaft lösen helfen muß. Die größeren Feldarbeiten der Archäologen Sowjetestlands im letzten Jahre des X. Jahrfünftes (Lasnamäe in Tallinn, Olustvere, Pada, Kuusalu) standen im unmittelbaren Zusammenhang mit den volkswirtschaftlichen Notwendigkeiten — mit den umfangreichen Aufgaben im Rahmen des Wohnungsbaus, in der Landwirtschaft und im Ausbau des Verkehrsnetzes.

Im Jahre 1980 wurden auf dem Territorium der Estnischen SSR archäologische Feldarbeiten an 23 Orten durchgeführt. Zu den Forschungsobjekten des Instituts für Geschichtsforschung der A. d. W. der Estnischen SSR gehörten die neolithischen Siedlungsplätze in Kõnnu (auf der Karte Nr. 1, Bez. Kingissepa, Leiter der Ausgrabungen L. Jaanits) und in Kudruküla (in Zusammenarbeit mit dem Narvaer Stadtmuseum; 13, K. Jaanits) die archäologischen Bodendenkmäler von Lasnamäe in Tallinn (in Zusammenarbeit mit dem Exekutivkomitee des Sowjets der Volksdeputierten Tallinns; 5, V. Lõugas), das frühmetallzeitliche Steingräberfeld in Muuksi (9, Bez. Harju, T. Moora), die Lesesteinhaufen in Sarapiku (10, Bez. Rakvere, T. Moora), die Hügelgräberfelder aus der zweiten Hälfte des I. Jahrtausends in Rõsna-Saare (19, Bez. Põlva, M. Aun) und in Süvahavva (18, Bez. Põlva, S. Laul), die Hügelgräberfelder aus dem Anfang des II. Jahrtausends in Siksali (20, Bez. Võru, S. Laul) und in Jõuga (14, Bez. Kohtla-Järve, P. Ligi), die Burgen in Varbola (4, Bez. Rapla, J. Selirand und E. Tõnisson), in Pada (11, Bez. Rakvere, T. Tamla) und in Purtse (12, Bez. Kohtla-Järve, T. Tamla), der jungesisenzeitliche Siedlungsplatz in Olustvere (23, Bez. Viljandi; A. Lavi, M. Laul, V. Sokolovski) und auch die mittelalterlichen Dorffriedhöfe in Otepää (21, Bez. Valga, A. Molvõgin) und in Vooreküla (17, Bez. Põlva, M. Aun). Das Staatliche Historische Museum führte die Ausgrabungen an der Begräbnisstätte in Linnamäe (Linnamaa) durch (2, Bez. Pärnu, M. Mandel), das Tallinner Stadtmuseum auf dem Steingräberfeld in Proosa (Saha-Loo; 7, Bez. Harju, K. Deemant), der wissenschaftlich-methodische Rat für Museen und Kulturdenkmäler des Kulturministeriums der Estnischen SSR auf dem Burgberg Tartu (in Zusammenarbeit mit dem Tartuer Stadtmuseum; 15, A. Mäesalu) und auf dem jungesisenzeitlichen Siedlungsplatz in Kuusalu (8, Bez. Harju, A. Kraut). Das Staatliche Projektierungsinstitut für Kulturdenkmäler untersuchte die mittelalterlichen Architekturdenkmäler in Tallinn (Pirita; 6, J. Tamm), in Viljandi und Pärnu (22, 3, U. Selirand) und in Tartu (16, R. Metsallik). Die vorliegende Publikation enthält Vorberichte über die Resultate von 10 Expeditionen.